Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

HANOI

	Trung-kỳ (Annam)	Nam-kỳ (Cochinchine)	Cao-miên (Cambodge)	Ai-lao (Laos)	Bắc-kỳ (Tonkin)	Nước ngoài (Etranger)	Tiền giấy (Timbre-poste)
Một năm . .	6 $ 00	6 $ 00	6 $ 30	6 $ 30	6 $ 30	6 $ 60	9 $ 00
Các công-sở	»	8.00	8.00	8.00	8.00	9.00	»
Sáu tháng . .	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	4.50	
Ba tháng . .	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	2.25	
Một tháng . .	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	0.75	

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur-gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

ANNONCES

Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.

Une seule insertion. . . . 0 $ 30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . . 0 $ 15 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Tổ-chức lại phòng Canh-nông

Cái chính-sách bảo-hộ của nước Pháp với dân bản địa này, vốn là chính-sách rộng rãi. Nghĩa là nước Pháp lấy công-lý đối với ta, nước lớn phải dìu dắt cho nước nhỏ, nước hay phải dạy bảo cho nước hèn, một nước văn-minh tiến-tiến ở Tây-âu như nước Pháp kia, có cái thiên-chức phải khai-hóa cho một nước hèn kém ở Á đông như nước ta đây, được sáng mắt ra mà trông thấy cái tương-lai vẻ vang tươi-tốt. Thật thế, Chính-phủ bảo-hộ thật lấy cái chức-trách ông thầy bà mẹ, mà đối với ta là đứa con nít, đứa học trò! Ông thầy thầy học trò khá, tất vui lòng mà dạy thêm bài, bà mẹ thấy con nít đi nhanh, tất mừng đỡ mà dìu dắt. Học-trò học giỏi, con nít nên người, vốn là cái vinh dự cho ông thầy bà mẹ, dân ta mà tiến-hóa ngày cao, văn-minh ngày rạng, chen vai thích cánh, theo chân nỗi gót, lên được trên chốn vũ-đài mà đua chen với người thế-giới, vốn là điều sở-nguyện sở-vọng mà lại là cái kết-quả đáng vui mừng quí-hóa của Chính-phủ bảo-hộ dân ta.

Dân ta mà khá-giả ra, cũng bổ công dắt dìu, há dạ giúp vì của Chính-phủ, cái quyền chính-trị đối với ta tức là cái « của cho con » của Chính phủ. Con là đứa biết dùng đồng tiền, dân ta là dân biết cái chức-trách quan-hệ của chính-trị, thì Chính phủ khi nào lại chẳng rộng cho ta. Duy kỳ dân ta trình-độ trí-thức chưa có gì, còn như đứa học trò tối dạ, đứa con nít yếu chân, thì cho tham-dự vào chính-trị bao nhiêu, lại càng thêm rối thêm chậm cho con đường tiến thủ bấy nhiêu, nên Chính-phủ còn đành phải đợi. Đứa con còn dại, chưa có thể cho tiền nghìn bạc vạn thả rông ra chỗ không ai cấm buộc, để nó mua lấy cái hại vào mình. Ấy cái lòng quảng-đại của Chính-phủ với ta thực có như thế.

Ta còn nhớ lời quan Albert-Sarraut nói cái chính-sách khai-phóng với dân thuộc-địa, cũng như đứa con nít khi đi vững mới nên nới lỏng cái dây lưng ra. Đứa trẻ lúc còn chập-chững bước đi, không có cái dây dìu cho, tất là vấp ngã, đứa trẻ khi đã đi mạnh không nới cái dây lỏng ra, tất là nghẹt ngượng khó đi. Vậy thì cái chính sách khai-phóng cho dân ta được dự vào chính-trị ở xứ ta, tất phải dần dần theo cái trình-độ quốc dân ngày tiến.

Trình-độ quốc dân ta nay, cũng đã hơi khá rồi đây! Ta không cần phải quan-sát gì xa xôi cho lắm, ta cứ xem chính-sách khai-phóng của Chính-phủ đối với dân ta. Chính-sách khai phóng của Chính-phủ đối với dân ta trước cũng đã có nhiều rồi, mà từ chừng một năm trở lại đây, như việc dự-định dựng Thương-nghị-hội Đông-pháp, tổ-chức lại phòng Thương-mại cùng phòng Canh-nông này, tuy rằng danh-trạng bất nhất mặc lòng song tổng chi đều là tăng dân quyền trong phần chính-trị cả đó.

Mấy việc trên, bản báo trước đã bàn qua cả. Vậy tin tổ-chức lại phòng Canh-nông này, trong cũng nên nói rõ để quốc-dân ít ra cũng được biết đến một điều thêm mới về phòng Canh-nông. Hoàng chi nước ta vốn là nông-quốc, dân ta quá nửa nông dân, thế thì nói về phòng Canh nông tưởng cũng là một chuyện các độc-giả nên dân lòng mà xem vậy.

Nguyên phòng Canh-nông Bắc-kỳ và Bắc bộ Trung-kỳ có đã lâu, song nông-dân trong không mấy người biết đến phần quan-hệ là thế nào vậy. Ấy phòng Canh-nông dựng ra, mục-đích là cốt để khoáng-trương cho nông-nghiệp bản xứ. Phàm những sự thuế mẻ, những việc khai-khẩn, những cách trồng lệ, những phép cải-lương, cùng là giữ gìn cho nông-dân, bảo hộ cho nông-sản, nhất thiết những điều lợi bệnh có quan-hệ đến nông-nghiệp, đều là do phòng Canh-nông xem xét, hoặc đổi mới, hoặc bỏ đi, hoặc thêm ra, hoặc chỉnh lại, quí hồ sao cho đạt cái mục-đích hưng-lợi trừ hại, mở mang, cải cách cho nghề nông. Từ trước đến giờ, cái nghị-viện trong phòng Canh nông, đều do dân Tây bầu cử, còn phần người Nam duy có hai ông cố vấn do Chính-phủ chọn trong quan-trường ai có trí-thức có tư-cách đối với nông-nghiệp thì cử ra. Sự đó cũng chẳng lạ gì, cái trí-thức của nông dân ta chưa có gì, thì dù có làm ông nghị-viên ở phòng Canh-nông cũng chẳng khác gì ông môn thần đứng bị vị vậy.

Kịp đến ngày nay, nông dân ta đã nhiều người có đủ trí-thức đối với lợi bịnh nghề nông, nên chính-phủ cho dân cử năm người nghị-viên bản xứ, bốn người ở Bắc, và một người ở Trung kỳ. Về việc bầu cử, thì mỗi huyện cử một người đại-biểu, các người đại biểu, lại họp nhau chia ra từng khu một mà kén lấy một người nghị-viên. Ông nghị cần phải biết tiếng Tây, vì như thế thì mới dù tư-cách mà đương vào cái chức quan-trọng ấy vậy.

Về việc này, Bắc-kỳ tư-vấn nghị viện đã có đơn thỉnh-cầu mấy bận. Song sự tổ chức lại phòng Canh-nông đó, chẳng những vì chiều lòng Tư-vấn nghị-viện, mà chính là vì trình-độ nông-dân đã khá hơn xưa. Cái tâm lòng khai hóa Chính-phủ đối với dân ta thật là sốt sắng lắm vậy.

Ôi! một mảnh đất màu mỡ ở trong xứ Đông-pháp này, một dân tộc bé-mọn ở chỗ Viễn-đông này, cái vận-mệnh sinh-tồn, giá nửa trông về cây cậy. Ấu ở đó, mặc ở đó, kinh-tế ở đó mà tiến-bộ hay không cũng ở đó. Cái cơ-quan một nghề góc đó lại chính ở phòng Canh-nông. Vậy thì cái trách-nhiệm ông nghị canh-nông cũng nặng nề lắm đó. Đại biểu hàng mấy triệu con người, mưu đồ lợi ích cho cả một xã-hội, người tầm thường có thể gánh vác được du? Vậy thì về phần các ông nghị sắp có nay mai đây, tuy chưa biết xuất hiện tự ngày nào, trúng tuyển về người nào, song ta cũng nên biết trước rằng những người ấy có quan hệ cho vòng-dâu lắm đây.

B. M.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 15 Janvier 1923

Lễ kỷ niệm tam bách chu-niên ông Blaise Pascal

Quan Giám-quốc Millerand sẽ chủ-tọa lễ tam bách chu niên ông Blaise Pascal. Lễ ấy ngày 8 Juillet sẽ đặt ở Clermont Ferrant.

Việc nước Ba-lan

Ngày hôm thứ sáu, M. Wolciechowski là Giám-quốc nước Ba-lan có đặt tiệc khoản đãi các ông thứ-dân nghị-viên. Ông có đọc diễn-văn. Trong bài diễn-văn ấy ông có giải-thuyết cái địa-vị của một viên Giám-quốc. Ông có nói: Cái địa vị của viên Giám-quốc là đứng làm trọng tài cho các đảng phái, nghĩa là phải tìm cách làm cho bớt những nỗi khó khăn của các đảng phái, và tùy tình cuộc bình-an cho quốc-gia. M. Ratay có đọc diễn-văn đáp lại: Ông có nói nghị-viện rất sẵn lòng bỏ dấp cái mối hiềm-khích của các nghị-viện đối với quyền hành-chính, mà trong cái quyền hành chính ấy, thì quan Giám-quốc có một trách-nhiệm rất quan-trọng vậy.

Việc nước Nga

Có một chiếc tàu của nước Nga tên là *Maiguaine* chở những thùng rượu bỏ không, từ Stockhol ra đến giữa bể Baltique thì có mấy chiếc tàu nước Đức chuyển cho 200 nghìn khẩu súng.

Việc ở đất Memel

Cái tin một tờ báo của nước Anh nói rằng trong khi rối loạn ở Memel có người thợ-pháp bị hại, bị thương, nay chánh-phủ đã công-bố là một tin đồn sai.

Chiếc tuần-dương hạm *Voltaire* đã được lệnh đi đến ở Memel.

Về cái vấn-đề bồi-thường

Cái tin nói rằng viên chủ-nhiệm các mỏ than ở quận Rhur, cùng nhiều nhà công-nghiệp-môn hội-nghị có định rằng lấy than phải giả bằng tiền vàng, là một tin đồn sai.

Trong khi các nhà chuyên-môn hội-nghị ở Essen, không có bao giờ từng bàn đến việc lấy than phải giả tiền bằng tiền vàng. Và trong kỳ hội-nghị ấy, cái giá than cũng cứ như định là bao nhiêu.

Tin Trung-hoa

Ngày 5 Janvier 1923

Cứu quốc hội-nghị

Tứ-Khiêm phát biểu chủ-trương khai cứu quốc hội-nghị. Phàm có những việc khó khăn gì, đều do toàn quốc hiệp-thương.

Sự trái phép của Ngô-cảnh-Liêm

Bọn Hạ-tam-Nguyên khai Tân-Thường hội-nghị, trong chương-trình hội-nghị có định trừng-giới về sự trái phép của Ngô cảnh-Liêm.

Tin Vân-nam

Đường-kế-Nghiêu xin khai các tỉnh hội-nghị để giải-quyết thời-cục.

Tin Ngô-bội-Phu

Ngô-bội-Phu điện về Bắc-kinh xin dâng Thường-cấp Thịnh làm quận-vụ hội-biện ở tỉnh Giang-tây. Lại điện xin huân-chương cho Ngân-văn-Ngọc vì có công tiễn-phỉ.

Tin Trần-quýnh-Minh

Trần-quýnh-Minh phái đại-biểu về Bắc-kinh tế tạ một vị yếu-nhân trong chính-giới để xin đứng về việc giải-quyết việc Phúc-kiến.

Tin Cao-hồng-Ấn

Ngô-bội-Phu bắt-lắn điện cho Cao-hồng-Ấn giục về Bắc-kinh. Cao-hồng-Ấn ở Yên-đài phúc điện đợi thời-hạn nghỉ sẽ trở về Bắc-kinh.

Ngày 6 Janvier 1923

Giáo-dục tổng-trưởng

Tứ-phủ-Tô thương-thuyết với Lê-nguyên-Hồng tiến Chương-sĩ-Thuyên làm giáo-dục bộ tổng trưởng.

Hồ-bắc tỉnh-trưởng

Cáp bán-Chương và Kim-vĩnh-Viêm xin Lê-nguyên-Hồng cho Lý-trác-Chương làm Hồ-bắc tỉnh-trưởng. Lê-nguyên-Hồng không nghe.

Khai vận hà

Có mấy trăm công-dân tới tòa Kinh triệu phản-đối việc khai vận-hà.

Tin Hỏa-thế-Anh

Hỏa-thế-Anh xin từ chức, Lê-nguyên-Hồng phúc điện khuyên nên ở lại.

Tổ-chức Nội-các

Ngô-bội-Phu điện nói Tào Côn và Trương-thiệu Tăng xem xét việc tổ-chức Nội-các có phải theo như ý mình hay không.

Tham-viện khai-nghị

Tham-viện khai-nghị đối pháp-luật trong nghị-viện. Đảng Dương-vĩnh-Thái xướng-nghị trước hết hãy nên quyết tuyển ngũ-trưởng. Hoàng-tích-Thuyên không thuận, thành ra tranh nào trong hồi lâu. Hoàng-tích-Thuyên bị đẩy ra ngoài, mới lập bí mật hội-nghị, tôn Lý-thuật-Ưng làm chủ tọa, chưa rõ kết-quả việc này ra làm sao.

Ngày 8 Janvier 1923

Bưu-điện thêm giá

Chúng-nghị-viện thứ-nhì cải ấn bưu điện thêm giá.

Tham-nghị viện

Tham-nghị-viện mở cuộc đầu-phiếu để xem có đồng ý về việc tổ-chức Nội-các của Trương-thiệu-Tăng hay không. Nghị-trường náo loạn trong hồi lâu rồi giải tán, không được kết-quả chi cả.

Chính-sách của Trương-thiệu-Tăng

Lễ-Quân làm đại-biểu cho Trương-thiệu-Tăng mới đến đảng nghị-viện ấn tiếc. Lễ-Quân đứng diễn thuyết nói chính-sách của Trương-thiệu Tăng chủ trọng việc thống-nhất, lại có ý xướng bài Tôn-trung-Sơn Chu-trấn-Lân đáp lại mấy lời, hi-vọng nên chú trọng về việc Mãn-Vật.

Tin Cao-hồng-Ấn

Cao-hồng-Ấn đã bắt kỳ giả bạn. Hiện đương ở tại Yên-đài, lại xin thêm 10 ngày nữa để dưỡng bệnh, Lê-nguyên-Hồng thuận cho.

Tin Phúc-châu

Lưu-quán-Hàng đã tới Hộ khẩu. Tham-mưu bộ đồng-trưởng là Trịnh mỗ trong mấy hôm nay xin vào yết-kiến tỉnh-trưởng là Lâm-Sâm. Lâm-Sâm cự tuyệt không tiếp.

Bài ca Âu-trí-viên

Theo lời Ngô-thị-Quyên nữ-sĩ thì cuộc thi bài ca Âu-trí-viên này cũng lần-lượt đăng báo như cuộc thi thơ nước lụt của bản-quán năm xưa, để nghe những lời bình-phẩm của khách lòng văn, rồi sau mới bàn đến việc định-duyệt. Vậy xin nói để các ngài, biết rằng các bài đăng ở mục này chưa có phần hơn kém trên dưới chi cả, mà còn rọc phách giấu tên, chỉ đánh số thứ-tự mà thôi.

XXIII

Giới che đất trở người ta,
Yêu còn một nước như hoa một vườn.
Vườn xuân mơn mởn chồi non,
Cành vàng lá ngọc, đây con Lạc-Hồng!

Cung-đàu với chiếc tên-bông,
Mong cho con-cái vẫy vùng nước non!
Thăng ngày nuôi-nấng chăm-nom,
Da vàng rạng rỡ, lòng-son sạch làu.

Họp đàn ăn ở cùng nhau,
Như lân, như huệ, một màu tốt tươi.
Mốc mưa đã gội cơn trời,
Vun giồng phải có tay người mới xong

Đời xưa ở lỗ ăn lông;
Tiên-vương người đã ra công giáp đời.
Dưỡng sinh là đạo đất trời,
Ai hay thế đạo là người thi-nhân!

Vườn-hồng ngày một thêm xuân:
Đã sản hóa quế, lại sản lý đào;
Càng ngày càng rộng càng cao,
Công cơn dưỡng-dục biết bao giờ cùng!

Một trời đã rạng phương-đông!
Đồng-bào ta đấy, đốc lòng ta nhân!
Nắng mưa, cấy cắt, cày cần!
Giàu nghèo người phải liệu phần giúp [nhau!

XXIV

Cây ngay, cành thẳng, thân tròn,
Nhờ tay uốn nắn khi còn mềm tơ:
Ta nay trí thức ngày thơ,
Mỏ mang là lúc bảy giờ dẫn quen.

Sạch trong như nước trên nguồn,
Ra đời ta chắc đêu buồn hay vui;
Nước trong sao khỏi vẩn mùi,
Còn qua khe lạch sông ngòi biết bao.

Ta như tờ giấy khác nào,
Nhờ tay thợ khéo vẽ vào như in.
Muốn tranh có vẻ tự nhiên,
Giấy nây ta phải giữ gìn tự nay.

Lòng ta như thứ chè ngon,
Ướp hoa thơm ngát khi còn trong bao.
Tinh ta rèn đúc khác nào!
Chè tuy pha đục vẫn ngào ngạt hương.

Thấm nhuần hoa gặp mưa xuân.
Khác chi tuổi trẻ đương tuần kiến thôn.
Ơn nhờ dậy dỗ trông nom,
Mơn mởn nụ nở hoa thơm có ngày.

Tuổi xuân như búp hoa cây,
Biết bao hy-vọng của tay vun giồng.
Mai sau kết quả đầm bông,
Hoàn toàn trăm vẻ đáng công lao [người.

Quả ngon nhờ ở hoa tươi,
Trẻ thơ ngoan ngoãn vẹn mười lớn [khôn.
Bánh vương nhờ ở lòng khuôn,
Trẻ thơ chịu học là nguồn đinh chung.

Cao thay là núi Thái-sơn,
Nhiều thay là nước trong nguồn chảy ra
Khác chi công đức mẹ cha,
Làm con ta phải nghĩ mà báo ân.

Anh em như thể chân tay,
Chân đau tay xót, anh hay em mừng.
Thân yêu kẻ ngã người nưng,
Gió đâu lay đổ khu rừng nhiều cây.

Cửa hàng bày đủ kiểu gương,
Đục trong mờ tỏ tròn vuông nhiều bề.
Chọn gương như thể bạn bè,
Gương trong bắt chước, gương nhòe [đừng soi.

Cây non thân yếu ớt mềm,
Gió mưa nhờ cọc cắm bên đỡ dần.
Ta nay học tập ở ân,
Phép khuôn bắt chước người chân [nuôi mình.

MỚI XUẤT BẢN SÁCH

LUẬN-NGỮ

Câu-ông cử Dương-bá-Trạc dịch

Giá một quyển: 0 $ 20

Ai muốn mua hay là hỏi gì thì xin cứ viết thư cho ông quản-lý nhà in của bản quán là:

Monsieur Bùi-Xuân-Thành
63, Rue du Coton, Hanoi

Lịch-sử quan Ribot

Trong số báo ngày hôm qua, bản-quán đã đăng tin quan nguyên thủ-tướng Ribot tạ-thế. Sau đây xin lược thuật cái lịch-sử của ông để độc giả cùng biết:

Ông sinh ngày 7 Février 1842 tại Saint-Omer, ông vốn là chân luật-khoa tiến-sĩ, văn-chương khoa cử-nhân xuất thân. Năm 1870 ông những bỏ phá hiện lý tại tòa án sơ thẩm hạt Seine. Đến năm 1875, ông thăng chức chủ-sự tỳ Hình-vụ tại bộ Tư-pháp.

Năm 1875, ông trúng-cử thứ dân nghị-viện và ông được tái cử mãi đến năm 1909, thì ông trúng cử quyền-lão nghị-viện. Ông có chủ-trương bộ Ngoại-vụ trong tòa Nội-các Freycinet (17 Mars 1890 — 26 Février 1892) và trong tòa Nội-các Loubet (27 Février. — 5 Décembre 1892) Ông có giữ chức tổng-trưởng tòa Nội-các, kiêm bộ Nội-vụ (6 Décembre 1892 — 3 Avril 1893), tổng-trưởng tòa Nội-các kiêm bộ Tài-chánh (26 Janvier — 31 Octobre 1895). Từ đấy trong 19 năm ông không dự quyền hành chính. Đến ngày 10 Juin 1914 thì quan Poincaré hẩy gọi là Giám-quốc lại ỷ ông dựng tòa Nội-các. Nhưng tòa Nội các ấy không được bao lâu. Ông vừa đến tuyên-bố chương-trình tại nghị-viện thì phải từ chức ngay (12 Juin 1914). Sau ông lại dự chân trong tòa Nội-các quốc phòng (27 Août 1914), thì ông chủ trương bộ Tài chánh. Ông giữ mãi bộ ấy đến ngày 20 Mars 19,7 thì ông lại đứng lên dựng tòa Nội-các và kiêm chức tổng trưởng bộ Ngoại vụ. Đến ngày 13 Septembre 1917, quan Painlevé lập tòa Nội-các mới, ông cũng vẫn giữ bộ ấy, đến khi quan Barthou lên thay mới thôi.

Ông có chân trong Văn chương bàn làm việc, và Chánh-trị bàn làm viện. Ông là một nhà chánh trị chuyên-môn về các vấn-đề tài-chánh.

Năm nay ông hưởng thọ 81 tuổi.

Thiếu-niên nước Trung-hoa

Cái tình-thế rối loạn của nước Trung-hoa trong mấy năm nay làm cho cái dư-luận thế-giới nhầm tưởng rằng cái tình thế nhân-dân cũng vậy. Ai ngờ đâu sự rối loạn đó chỉ ở trong chính giới, bọn quan binh phản bộ hợp đảng tranh ba đỗ vương lẫn với nhau mà thôi, chứ ngoài nhân-dân cũng không lấy gì làm lắm than. Nếu một người nào bước chân vào nước Trung-hoa không để ý đến sự rối-loạn trong chính-giới, chỉ quan sát riêng về dân tình thì ai cũng phải công nhận rằng hiện tình xã-hội của họ, có nhiều điều rất tiến-bộ.

Nước Trung-hoa sở dĩ được như vậy thật là phần nhiều nhờ ở bọn thiếu-niên tân-tiến trong nước vậy. Nước Trung-hoa thời có thể hy vọng ở bọn thiếu-niên nhiều lắm, cứ xem như ngày nay tình thế trong nước rối bời, các cơ quan chính trị rất hỗn tạp, trên không có chính-phủ lo đường trị nước an dân, duy có lại bị bọn quân quyền nhũng nhiễu loạn binh ra làm mối tệ đoan, thế mà không những dân tình vẫn giữ được đường bình-hoạt như thường, mà lại gắn với được cái trình-độ tiến-hóa nữa.

Người Trung hoa vốn giàu cái tư-tưởng quốc gia, nên cái lòng đoàn-thể, bọn thiếu niên tân tiến ngày nay lại tập nhiễm được những cái tân tư-tưởng, hiểu biết cái nghĩa-vụ đối với quốc-gia xã-hội, nên cơ-sở-hội của bọn thanh-niên, tuy dưới các cơ-nghiệp công cộng của xã-hội, bọn thanh-niên chịu ảnh-hưởng các học-thuyết mới, nhưng những việc có liên-can quốc dân, có bổ ích cho đường tiến

hóa cần toàn thể quốc-gia đều do bọn thiếu-niên xướng xuất và chủ-trương thi-hành cả. Vì thế mà thiếu niên

Việc Nam-kỳ

Mékong về đến Hué ngài đi ô-tô có một ngày.

Quan lại Ái-hữu hội. — Hội Quan-lại ái-hữu có nhờ bản quán

ảnh ở ảnh nặng, in bằng một chất của

M. Ng văn-Giáo, khán-hộ Hà đông,

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

… bởi thế nên nước Trung-hoa chính-giới nguy ngập mà dân tình vẫn tiến-hóa rất nhanh.

Vậy thiếu-niên nước Trung-hoa làm thế nào mà được ích-quốc lợi dân, tưởng cũng nên nói qua những sự hành-động của họ ra đây để bạn thiếu-niên nước ta bắt chước.

Thiếu-niên nước Trung-hoa gần đây rất hay lập ra hội-đảng, hội-đảng của họ không phải lập ra để bênh vực cái quyền lợi riêng cho một đảng phái nào, để bảo-thủ cái quyền-lợi lẫn cho nhau như các hội ái-hữu, các hội đồng-nghiệp, mà cũng không phải lập ra để các cậu thiếu-niên đi khuyên tiền thiên-hạ để vui chơi tập luyện riêng với nhau. Hội họ lập ra, cái phạm-vi rất rộng, cái tôn-chỉ rất sâu xa, chỉ chú-ý để mở mang các việc có ích cho xã hội quốc gia, như cổ võ các công việc hay của xã-hội, ngăn-ngừa các việc có hại cho quốc-gia, khuyến khích quốc-dân phù-trì lấy đạo-đức, phát dương cái văn hóa của quốc-dân cho được khai-minh, v.v.. Những người chủ-trương hội đều là những người có kiến-thức, có tâm-huyết, đem cái lòng nhiệt-thành về việc công-ích đối với đồng-bào tổ-quốc, nhất nhất các công việc của hội hành động đều lấy sự công ích công lợi làm cốt. Nhờ được những hội có cái mục-đích cao-thượng như thế, nên chi nước Trung-hoa tiến-hóa rất mau, hưng được lợi, trừ được hại, cái công quả đối với quốc-dân, xã-hội thật đã nên công đức rất to vậy.

Bọn thiếu-niên nước Trung-hoa thật không hổ với cái huy-hiệu thiếu-niên mà thật đáng làm gương cho tất cả các bạn thiếu-niên các nước vậy.

Ký-giả thuật đến đây rất lấy làm kính phục bọn thiếu niên nước Trung-hoa, mà kính-phục người bao nhiêu thì lại buồn thay cho cái khí phách của thiếu-niên nước nhà bấy nhiêu. Hỡi các bạn thiếu-niên ơi! Các bạn nên soi lấy cái gương sáng vằng vặc này rồi liệu mà tu sửa lấy thân thì mới không hổ với đời, mới không phí cái tuổi thiếu-niên. Các cậu nên hiểu lấy rằng: thời thế tương lai là thời thế của các cậu; sự-nghiệp tương-lai cũng là sự-nghiệp của các cậu, danh dự của các cậu, hạnh-phúc của các cậu, là danh-dự hạnh phúc chung của nước của dân.

Hỡi các bạn thiếu-niên ơi! gánh vác của các cậu nặng nề, nghĩa-vụ của các cậu to tát, các cậu phải lo mà đảm đang lấy, chớ có suy ủy cho ai.

X.

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các [illegible] đổi chỗ ở, muốn [illegible] thì gửi cho bản-quán [illegible] báo, chữa lại cho [illegible] rõ ràng vào đấy, và gửi theo ba báo [illegible] 2 bằng tem cũng được để chi tiền giấy quản khác.

Bề ai không gửi tiền theo thì cứ để nguyên chỗ cũ hoặc phải trả nặng hơn.

… mở tờ thì xét thì thấy vô lá-lách vì lá lách đã yếu sẵn rồi

Tàu Colmar tới bến

Tàu *Colmar* đã tới Saigon sáng hôm 13 Janvier.

Giấy bạc giả

Sáng hôm 13, người ta có bắt được 32 cái giấy bạc giả năm hào của một người đem đổi tại ngân-hàng. người ấy nói rằng giấy đó là của một người đổi bạc ở Bangkok đã đổi cho.

Sổ quyên cho Hội Việt-Nam Thanh-niên

Huyện Yên-lạc: MM. Bùi-bằng-Phấn, tri-huyện 5 p; Phạm-v-Hải, Đặng hữu Đài, Cao như-Mẫn, Ng-v-Bưởi, Dương-quan-Cư, Ng-v-Kiên, Ng-kim-Mai, Bùi-trung-Dung, Ng-duy-Hiển, Vũ-văn-Hùng, Phạm-văn-Dương 11 p; Ng văn-Mẫn, Phạm-quang-Sướng, Ng-văn-Đồng, Ng-văn-Mộc, Ng-v-Hưng, Tạ-v Hối, Tạ-văn-Sợi, Đào-v-Phòng, Đào-v-Cam 4 p; cộng 20 p 50.

Huyện Lập-thạch: MM. Đặng-đình-Thường, Nguyễn-như-Sơn, Vũ-quang-Bái 18 p; Hoàng-cơ-Đinh, tri-huyện, Lại-huy-Giu, Ng-văn-Thanh 15 p; Đỗ-duy-Hoàn, Trịnh-đình-Ngọc, Ng-kim Xuân, Ng-văn-Quảng, Triệu-đình Trương, Đỗ-văn-Kỳ 9 p; Hoàng-v-Lấy, Ng văn-Thuyết 4 p; cộng 58 p.

VIỆC HANOI

Tin tàu — Tàu *Angkor* tới Haiphong ngày 16 Janvier 1923 hồi 6 giờ sáng.

Tàu *Orénoque* tới Haiphong ngày 16 Janvier 1923 hồi 21 giờ

Tàu *Amiral Ponty* khởi hành ở Saigon thẳng ra Haiphong ngày 16 Janvier 1923, hồi 15 giờ.

Thị-giá quốc-trái. — *Ngày 16 Janvier 1923.* — 3 /. 58 85. — 3 / 68 26. — 5 /. 1915 1916 76 25. — 4 /. 1917 62.75. — 4 / 1918 62.20. — 5 /. 1920 57,60. — 6 /. 1920 87.90.

Quan quyền Toàn-quyền tại Ai-lao và Trung-kỳ. — Quan quyền Toàn-quyền ở Savannakhet đã khởi hành từ lúc sáng sớm hôm 14 Janvier đi Huế, qua đường Lao-bao. Suốt dọc đường ngài đi và nhất là ở các làng Taléin, Moongphine và Tchépone, thì các thân hào và nhân dân Ai-lao ra hoan nghênh ngài rất đông. Quan Khâm-sứ Trung-kỳ Pasquier và quan Công-sứ Jabouille tỉnh Quảng-trị có đến đón ngài tại Lao-bao.

Quan quyền Toàn-quyền có đến thăm ngục-thất và đồn Laobao thì ngài rất lấy làm khen quan đồn hạt ấy đã giữ địa hạt được chỉnh đốn lắm.

Sau khi xơi cơm sáng tại Laobao thì quan Toàn-quyền đi Huế, lúc 20 giờ tới nơi. Nói tóm lại thì từ sông …

Đoạn rồi, còn thời giờ thì ngài đi xem lò nung vôi chịu nước (chaux hydraulique) ở Long-thọ, thăm nhà thương chữa mắt Albert Sarraut, trường Nữ học Đồng-khánh, viện Kinh-tế, rồi ngài đi cung chiêm các lăng tẩm.

Những sự tấn tới đã thành hiện ở Trung-kỳ, nhất là về đường học-chính và đường y-tế khiến cho quan Toàn-quyền rất là ngợi khen quan Khâm-sứ cùng các quan chủ sự các ti các sở.

Quan Toàn-quyền rất lấy làm đẹp ý về những điều ngài đã được mục kích tại đế đô, vì trong việc khai hóa đã khiến cho thuộc-địa này trở nên thịnh vượng như rày thì xứ Trung-kỳ cũng dự được một phần xứng đáng vậy.

Quan Khâm-sứ Bosc tới nơi. — Quan Khâm-sứ Bosc ở Pháp sang sẽ tới Hanoi chuyến xe lửa 5 giờ chiều hôm nay cùng với quí phu-nhân Ngài sẽ về trọng nhậm xứ Ai-lao như trước. Chưa rõ quan Khâm-sứ Darroussin bổ đi hạt nào.

Việc bầu-cử tại Hội-đồng tư-vấn Bắc-kỳ. — Vì ở thành phố Hà-nội không có quan chức Việt-Nam, thì Hội-đồng xét các đơn xin thêm hoặc xin xóa tên trong sổ bầu cử sẽ do quan Đốc-lý Mourroux làm chủ tọa và có MM. Hoàng thụy-Chi án-sát tại phủ Thống-sứ, Trần-Xuân, tri-huyện Hoàn-long (Hà-đông) làm hội-viên.

Một bạn đồng nghiệp mới ở trong Nam. — Bản-báo mới được tin rằng ông Lê-thành-Tường nguyên chủ-bút báo *Echo Annamite* ở Saigon vừa mới mở một tờ báo *La voix Annamite*, mỗi tuần lễ ra một lần. Báo viết bằng Pháp-văn và chủ ý là giúp cho Đông pháp được hưng thịnh, chứ không phải là cơ-quan của một phái một đảng nào. Số thứ nhất độ nay mai thì xuất bản.

Bản quán có lời chúc mừng bạn đồng nghiệp mới được thịnh đạt

Lễ phát-thệ. — Sáng hôm nay, hồi 8 giờ, tại tòa Thượng-thẩm, M. Cade là quan chánh Tòa-án đệ nhị cấp tỉnh Thái-bình đã làm lễ phát thệ để nhận chức phó chưởng-lý (substitut).

Măng-đa gửi sang Trung-hoa. — Kể từ ngày 1er Février 1923 trở đi, Trung hoa với Đông-pháp được gửi *măng-đa bưu-chính* (mandats-postaux) lẫn cho nhau. số tiền nhiều nhất của xứ này được gửi cho xứ khác định là 1000 *francs*.

Kỳ hạn được lĩnh *mandat* định là sáu tháng. Quá hạn ấy thì phải có chữ ký của sở làm ra *mandat* ấy mới được lĩnh

Cái thời hạn tiêu diệt *mandat* thì ở Đông-pháp định là hai năm và Trung hoa thì ba năm. Quá những hạn ấy những người có *mandat* không đòi tiền thì số tiền ấy sẽ thuộc bản về của Nhà-nước.

… quan hội-trưởng đã đăng vào các báo cả. thế là giấy mời rồi, không đợi phải có giấy mời nữa. làm như thế để đỡ tốn cho hội. vậy từ nay khi nào có giấy đạt đăng ở các báo, thì xin các quan lại cứ theo giấy đạt ấy mà đến hội-đồng.

Vừa rồi, tôi lại tục tiếp giấy đạt của quan hội-trưởng nói rằng, sáng hôm 21 Janvier thì ngài bận việc quan, nên hoãn lại đến 2 giờ chiều hôm 21 Janvier, và 7 giờ tối hôm ấy thì mở đại tiệc, vậy xin các quan lại đúng ngày giờ ấy đến hội-đồng tại hội Khai-trí tiến-đức, để bàn các công việc hội, nhất là việc xét những các điều thỉnh cầu của các hội-viên xin, và định làm những điều gì có công-ích cho cả hội và cho quốc dân, hai điều ấy rất là quan-hệ, xin các quan lại nên lưu tâm đến, mà về dự hội-đồng cho đông, và ngài nào bằng lòng dự tiệc hôm ấy, thì xin viết giấy ngay cho quan phó hội-trưởng Lê đại-nhân số nhà 18 hàng Gai, để biết số người dự tiệc mà xếp đặt.

Thư ký: Hoàng-hữu-Đôn

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nha bỏa (Rue des Pipes) số nhà 9. ở Hanoi.

Buổi chiều nào cũng khám bệnh từ 2 giờ đến 4 giờ, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ.

Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.

3502

Việt-Nam thanh-niên hội. — Hôm chủ-nhật 14 mới rồi, Hội V. N. Th N đã đi du-lịch ở sở Địa-dư Đông pháp; có đến 100 thiếu-niên hội viên dự cuộc. Quan Đốc hội, nguyên xưa có làm quan Trắc địa ở Đông-pháp, hôm ấy giảng trước ở nhà hội cho biết đại khái những công việc của phép trắc-địa và phép đạc-địa, quan thiết cho việc họa đồ thế nào. Rồi hội kéo nhau đến sở Địa-dư Đông-pháp ở phố Concession. Có quan năm Dubuisson là chánh-đốc tòa ấy hoan-nghênh và chúc mừng cho hội rất tử-tế, và ngài chia những hội-viên ra làm 3 bọn cho lần lượt đi xem các nơi cơ-sở. Ông quan tư Gleize đã giảng cho biết những phép họa địa-đồ, sự tích việc trắc-địa ở xứ Bắc-kỳ, những công việc cốt-chính của nhà trắc địa với nhà đạc-địa, rồi đưa cả những điền-pháp với khí-cụ cho xem và giảng cho biết những phép mới dùng về việc họa địa-đồ bằng cách chụp lại những bức ảnh lấy ở trên tàu bay Quan ba Hitzelin đã giảng tinh-tế cho biết những công việc của nhà đạc địa, cách sửa soạn và xếp đặt những tấm địa-đồ, đưa cho xem những tấm địa-đồ rất khéo của những nhà Đốc công An-nam ở sở Lục-lộ đã đạc họa ra, và giảng cho nghe những cách sửa rút địa-đồ rất tinh-vi ở bản khắc kẽm mà những nhà họa-kiểu Annam ta làm được.

Ông Couvreur là quản-đốc những xiềng làm đã chỉ dẫn cho xem những tấm địa đồ làm ra bằng cách chụp-

Rồi lại nhờ thêm ông đốc Martinière đưa đi xem những phép in các mùi thuốc lên địa-đồ ở những máy rất đẹp của sở Địa-dư Đông-pháp. Sau quan năm Dubuisson có nói mấy lời thân-thiết kể cho hội-viên ta biết rằng: làm ra được những bức Địa-đồ ấy phải bao nhiêu người tận-tâm kiệt-lực mới thành. Ngài lại nói cả những lương bổng nay sở Địa-dư Đông-pháp hậu đãi cho những nhà đốc-công Annam, nhất là những người đỗ ở sở Lục-lộ ra.

Những hội-viên V. N. T. N. hôm ấy đến xem lấy làm thú-vị lắm, vừa mục-kích rằng nước Pháp thật đã tận-tâm kiệt lực đem khoa-học cách trí ra mà làm hết chức-trách mở-mang ở xứ này, lại được trông thấy những nơi khoáng-trương rất lợi về đường nghề-nghiệp sinh-nhai, hội-viên rất là cảm tạ quan năm chánh-đốc sở Địa-dư, các quan phó đốc, các ông quản-đốc cùng các ông làm việc đều có lòng tốt đã sửa soạn cho cuộc du-lịch, và lại dùng cả thì giờ nghỉ hôm ấy để tiếp đãi và giảng dẫn cho rất tử-tế như thế.

Hội V. N. T. N. lại cảo

Thăng thưởng trong ngạch tòa Sứ — Trong số báo ngày 6 Janvier về mục thăng thưởng có đăng lầm rằng M. Ng-v-Đình được thăng tham tá hạng ba. Vậy nay cải chính là M. *Nguyễn-văn-Điền* cho đúng.

Tòa Thượng thẩm — Phiên tòa Thượng-thẩm sáng hôm nay chỉ xét có việc lão tên Thit Aisuma năm tên ở bên Ai-lao can về việc chứa thuốc phiện lậu, hành-hung và vu-không Hồ sẩy tờ tập việc ấy nhiều lắm, nên quan thẩm-phán Guiselin đọc hết cả buổi sáng mới hết. Phiên tòa buổi chiều lại bắt đầu xét việc ấy xong rồi mới đến những việc khác.

Ngạch khán-hộ. — M. An-đức-Vinh, khán-hộ Lạng-sơn, đổi đi Hải-dương, thay M. Lê-bá-Đạt đổi đi Lạng-sơn.

M. Hoàng-văn-Soạn, khán-hộ Nam-định, đổi đi Bắc-giang thay M. Lê-đình-Thụy đổi đi Nam-định.

M. Lê-văn-Tịnh, khán-hộ Bắc-giang, đổi đi Tuyên-quang, thay M. Bùi-công-Canh đổi đi Bắc-giang.

M. Phạm-duy-Giền, khán-hộ Cao-bằng, đổi đi Haiphong, thay M. Đỗ-văn-Quang đổi đi Cao-bằng.

M. Ng-văn-Mùi, khán-hộ Sơn-la, đổi về Hà-đông, thay M. Trương-v-Thủy đổi đi Sơn-la.

M Ng-ngọc-Ninh, khán-hộ Phủ-lý, đổi đi Cao-bằng thay M. Trần-tuấn-Khải đổi đi Phủ-lý.

M Ng-ngọc-Thụ, khán-hộ Quảng-yên, đổi đi Hà-giang, thay M. Đinh-nguyên-Phúc đổi đi Quảng-yên

M. Ngô-văn-Oanh, khán-hộ Yên-báy, đổi đi Phúc-yên thay M. Đỗ-ngọc-Long đổi đi Yên-báy.

M Đoàn-quang-Lan, khán-hộ Lạng-sơn, đổi đi Hà-giang thay M. Lê v-Các đổi đi Lạng-sơn.

M Ng-xuân-Chu, khán-hộ Phủ-lý, đổi đi Cao-bằng, thay M. Lê-ngọc-Ngạn đổi về Phủ-lý.

… đổi đi Phúc-yên, thay cô Đinh thị-Lạc đổi Yên báy.

VIỆC BẮC-KỲ

BẮC-NINH

Cướp. — Hồi 11 giờ đêm hôm 28 ta, một nhà ở làng Bồ-sơn, thuộc huyện Võ giàng bị cướp phá cửa vào lấy quần áo đồ đạc và một con bò, nhà chủ bị cướp truy được hô hoán lên, dân phu kéo ra đánh thì phải 3 người bị thương xoàng, bọn cướp tẩu thoát bỏ lại một con bò. Bọn cướp ấy đều đội khăn đỏ, tay cầm mác và gậy, ước chừng 15 đứa.

PHÚ-THỌ

Việc trộm lúa ở làng Lại-đầu. Trong số báo ngày 15 Décembre 1922 có đăng rằng kẻ cướp vào cướp lúa ở làng Lại-đầu, tổng Ninh-dân thuộc huyện Thanh-ba và đánh phải một người chết.

Nhưng quan Công-sứ Phú-thọ đã cho đi khám xét thì cái tin đăng trước ấy không được đúng, mà việc này chỉ là một việc trộm xoàng thôi, không có ai bị đánh chết cả.

Vậy nay cải chính lại cho đúng.

BẮC-GIANG

Cất đám. — Hôm 24 tháng 11 ta vừa rồi, đã làm lễ cất đám cụ Thân-thị tiết phụ ở xã My-điền, thuộc tổng Hoàng-mai, huyện Việt-yên. Tang nghi đều theo cổ lễ, không có gì đáng thuật lại cả. Song cái lịch sử của cụ thực là một cái lịch sử vẻ vang, đáng làm gương cho nữ-giới.

Khi cụ mới 23 tuổi thì đắng phu-quân cụ xa lánh cõi trần; năm nay cụ hưởng thọ 81 tuổi, thủ tiết trong 58 năm. Ôi! lúc cụ còn đương độ thanh xuân, cái thời buổi ấy chẳng phải là thuở trời đất nổi cơn gió bụi đó dư? mà đất Mỹ-điền kia lúc bấy giờ lại chính là nơi sào huyệt của bọn phỉ-đồ đi lại. Cụ trì thân vào một cái cảnh ngộ rất khó xử như thế, mà trước sau từng ấy năm trời, giữ được tuyết sạch giá trong, thực là hiếm có vậy. — Vậy nên năm Khải-định thứ ba đã được sắc tứ bốn chữ: « Tiết-hạnh khả-phong ». Vẻ vang thay, mảnh gương tiết nghĩa, thấu tới cửu-trùng; tấc dạ kiên trinh, lưu truyền thiên-cổ. Thuở sinh thời cụ đã làm trọn vẹn được cái bổn phận rất là đáng kính, đáng tôn, nên khi cụ đặt mình vào giấc ngủ sau cùng, về nơi Lạc-quốc, lại là vô bệnh nhi tiên và vào lúc dân Mỹ điền vừa mới bắt đầu cải lương hương chính. Nên chi hôm đó dân làng đi đưa đám rất là trọng thể. Trước khi hạ huyệt, hương hội có thay mặt hàng xã, đọc bài điếu tang. Thế mới hay rằng: những người tiết liệt trung trinh. Hóa công kia vẫn để riêng phần vinh hạnh. Than ôi! Chữ trinh đáng giá nghìn vàng, khi tống biệt càng thêm cảm động. Quí hóa lắm thay!

Vũ-đình-Trinh lại cảo.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai)

N° 134 TRUYỆN

MƯỜI NĂM VỀ SAU

(*Dix ans plus tard*)

tức là truyện

(Ba-la-gia-luân Tử-tước)

Soạn-giả: ALEXANDRE DUMAS

Dịch-giả: PHẠM-DUY-CẦN

Ben-lịch-sơn ngồi ở trong xe, lòng mây cau lại.

Phúc-kê vào nhà Hầu-tước phu-nhân, nói tên cho đứa đầy tớ biết, thì tức thì thấy nó vội-vàng thi lễ, xem vậy đủ biết rằng ngày thường bà chủ nhà vẫn bắt người nhà phải kính yêu cái tên đó.

Hầu-tước phu-nhân, mặt tái ngắt, bước ra đón Phúc-kê mà rằng:

— Quan tổng-trưởng! Chẳng mấy khi! Đâu mà lại có cái hân hạnh này!

Phu-nhân lại nói thầm rằng:

— Ấy ấy! Có Va-nen phu-nhân ở đây.

Phúc-kê bối rối đáp:

— Thưa phu-nhân. Tôi đến có chút việc.... Tôi cần thưa với phu-nhân một câu mà thôi.

Rồi đó Phúc-kê bước vào trong phòng khách. Va-nen phu-nhân trông thấy Phúc-kê đến, thì đứng dậy, cơn ghen nổi lên, mặt cắt không còn một hột máu.

Phúc-kê chào phu-nhân một cách rất là hòa nhã có duyên, song phu-nhân không đáp lễ, chỉ đưa cặp mắt Hoạn-thư mà nhìn Hầu-tước phu-nhân, rồi lại nhìn Phúc-kê.

Phu-nhân cúi vái bà bạn, xong rồi lại vái dài Phúc-kê, rồi cáo từ ra về, lấy cớ rằng còn phải đi chơi nhiều chỗ, Hầu-tước phu-nhân và Phúc-kê cũng không ai buồn lưu lại cả.

Va-nen phu-nhân vừa ra khỏi, bấy giờ trong phòng chỉ còn Phúc-kê và Hầu-tước phu-nhân mà thôi. Phúc-kê liền qui gối xuống, mà không nói nửa lời.

Hầu-tước phu-nhân mỉm cười một cách thùy mị mà rằng:

— Thiếp đang chờ đợi.

Phúc-kê rằng:

— Ô! Chờ đợi gì tôi. Nếu có chờ đợi tôi thì đã chẳng tiếp người đàn-bà đó.

— Phu-nhân vừa đến chừng một khắc đồng hồ. Nào thiếp có ngờ đâu tối nay phu-nhân lại dò đến.

— Hầu-tước phu-nhân hỡi. Vậy ra đài gương cũng có soi đến dấu bèo?

— Thưa ngài. Có đâu dám thế... Chớ công việc của ngài bây giờ ra làm sao?

— Tối hôm nay tôi sẽ tháo cho mấy người bạn ở trong ngục ra.

— Làm thế nào mà tháo ra được?

— Chạy tiền với viên tư-ngục.

— Thiếp có quen với viên tư-ngục, vậy chẳng hay việc đó thiếp có thể giúp ngài được không?

— Ô! Hầu-tước phu-nhân ơi! Phu-nhân giúp được cho thì còn phải nói gì nữa, nhưng mà làm thế nào cho khỏi để lụy đến phu-nhân? Nếu để cho phu-nhân phải đeo điều, thì dầu đem cả cái cuộc đời của tôi, cả cái quyền thế của tôi, mà đến cả cái sự tự do của tôi nữa, cũng không sao chuộc lại được.

— Thưa ngài, xin ngài chớ nói chi những câu nặng tình thế nữa. Thiếp mà sẵn lòng giúp ngài, cũng đã là đắc tội lắm rồi, không kể đến việc ấy là việc gì nữa. Thiếp quả thực có lòng kính yêu ngài như một người bạn thân vậy. Trong tình bè-bạn, thiếp cúi xin muôn đội ơn lòng. Thế nhưng than ôi!... Than ôi! không khi nào thiếp lại có trở nên một người tình nhân của ngài được.

Phúc-kê, giọng nói ra chiều thất vọng, mà rằng:

— Hầu-tước phu-nhân ơi!.... Sao lại thế?

Hầu-tước phu-nhân khẽ đáp rằng:

— Bởi chưng quá yêu ngài, bởi chưng nhiều người yêu ngài quá...... Bởi chưng cái vinh-hoa phú-quí của ngài làm cho thiếp tôi chói mắt, trông ra đã thấy những cái cảnh tủi vụng khóc thầm. Vả lại xưa nay những khi ngài đang đỏ như hoa vông, đông như miếng tiết, thì thiếp tôi có mấy khi giận mặt ngài đâu, vậy mà kịp đến khi thấy ngài họa hoạn đáo đầu, thì thiếp hốt hoảng lăn lưng vào như người đi lạc lối..... Bây giờ ngài mới biết cho thiếp là người thế nào. Thưa ngài.... Mong cho ngài lại được yên vui, để cho trong tâm trí thiếp tôi cũng được trong sạch, vì dầu giải kết đến đâu, dễ ai rấp thảm quạt sầu cho đang.

Phúc-kê chưa bao giờ có cảm động như lúc bấy giờ, bèn nói:

— Ồ! Phu-nhân ơi! Phu-nhân dạy thế, thì lòng này khổ não xiết bao. Thế ra tôi có lâm vào cái cảnh cơ cực trần đời, mới được nghe thấy phu-nhân ban cho đôi lời châu ngọc, vì khi đó phu-nhân sẽ cầm lòng không đậu, mà phải đem cái câu: « Ta thương mình, cũng như những người vinh hoa phú quí nhất đời » để mà yên ủi cho kẻ khốn khổ hơn cả mọi người đó thôi!

Phúc-kê đang quì ở dưới chân Hầu-tước phu-nhân, cầm tay phu-nhân để lên miệng hôn, thì đã thấy Ben-lịch-sơn tất tả ở ngoài bước vào, hầm hầm mà la lên rằng:

— Cụ-lớn ôi! Phu-nhân ôi! Xin phu-nhân sinh phúc xá tội đi cho..... Bẩm cụ-lớn. Cụ-lớn ở đây đã nửa tiếng đồng-hồ rồi..... Ủa! Hai ông bà thấy tôi đến lại ra dáng bất như ý thế..... Thưa phu-nhân, lúc cụ-lớn tôi vào đây, thì có một bà ở trong nhà phu-nhân ra, bà ấy là bà nào thế, xin phu-nhân cho tôi biết.

Phúc-kê nói:

— Va-nen phu-nhân.

Ben lịch-sơn rằng:

— Đó! Tôi đã biết mà!

— Vậy thời, sao?

Ben-lịch-sơn cất cái giọng ồ ồ mà rằng:

— Vậy thời, phu-nhân, người tái mét, bước lên xe, rồi đi đến nhà Côn-bê công.

Hầu-tước phu-nhân dẩy Phúc-kê ra cửa, rồi nói:

— Trời ơi! Đi đi, ông, Đi đi!

Ben-lịch-sơn thì nắm lấy tay Phúc-kê mà lôi ra.

Phúc-kê rằng:

— Thế ra tôi là đứa con nít hay sao mà ai dọa cái bóng cũng sợ.

Hầu-tước phu-nhân nói:

— Ông là ông khổng-lồ, mà có con rắn độc nó chực cắn ở gót chân.

Ben-lịch-sơn thét tên xa-phu rằng:

— Đi đến ngục thất! Tế nước đại lên. Mau! Mau!

Mấy con ngựa chạy nhanh như chớp, không gặp sự gì ngăn trở phải đi chậm lại một lúc nào cả. Mãi đến khi xe chạy đến cửa thành Thánh-Gian, sắp rẽ về phía Ghe-vơ công-trường thì gặp một đại đội kị-binh, xe không còn lối nào mà đi, đành phải đứng lại mà chờ cho toán quân ấy đi khỏi đã. Toán kị-binh khi bấy giờ đi bộ tống một cái xe vùn vụt chạy ngược lên phía Bô-đoa công-trường.

Phúc-kê và Ben-lịch-sơn cũng không lấy sự ấy làm quan tâm, chỉ thở vắn than dài rằng lại phải chậm mất mấy phút mà thôi.

Sau đó năm phút thì Phúc-kê và Ben-lịch-sơn đến nhà viên Tư-ngục.

Bấy giờ viên Tư-ngục đang đi rong ở ngoài sân, chợt thấy Ben-lịch-sơn ghé vào tai mà nói đến tên Phúc-kê, thì vội vàng sắp ngựa chạy lại bên xe, cầm mũ ở tay mà vái lấy vái để, rồi nói:

— Bẩm cụ lớn, Cụ lớn làm hân hạnh cho ti-chức biết là bao nhiêu!

— Tôi muốn nói với ngài câu chuyện, thưa ngài, Xin ngài quá bộ lên trên xe này ngồi chơi.

(Còn nữa)

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC CỦA NGƯỜI VIỆT-NAM
錦金寶南
BIJOUTERIE - ORFÈVRERIE

NAM-ĐỊNH

Mất cướp — Nhà ông Bùi Trâm làng Đông-duy, huyện Phong-doanh, Nam-định ngày tháng trước bị mất cướp, nay nhờ quan huyện sở tại đò …

3· Lên nhứt hạng khán-hộ: Trần-thanh-Tuân, Ng-Đồng, Trần-Thê.

4· Lên nhị hạng khán-hộ: Tôn thất-Xu, Nguyễn ngọc-Châu, Lê-hữu-Đáng, Lê-văn-Chánh, Ng-đức-Phi, …

Khi đại hội-đồng bàn cử xong rồi, các ông có tên sau này được công cử vào sung biện các chức vụ tạm thời trong ban trị-sự.

Ông Ưng-Hạ, (hãng Fiard) chánh …

Một sự nguy-hiểm
Độ rầy là độ sắp có mưa phùn, nghĩa là độ những bệnh ho, bệnh …

茂 MAO-SENG 盛
57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi

CHẾ-TẠO : — Vòng, xuyến, hạt, nhẫn, giây đeo đồng hồ, giây truyền, đầu gậy, cán ô, túi-bạc, vỹ thuốc lá, hộp thuốc lào, vỏ diêm, v. v... bằng vàng đúng tuổi đúng cân và toàn bạc nén. Có nhiều thợ khéo để làm hàng bán các quí khách đặt lối-riêng.

BÁN : — Vàng diệp Vĩnh thịnh-long, một đá thạch (đủ các màu), ngọc-thạch, giấy dao thẻ-ngà, giấy kim-khánh giấy kim tiền, đồng-hồ quả quít vỏ bạc và vỏ kền, v. v.

Buôn bán chắc chắn, cốt lấy sự tín cẩn làm gốc. 2042

Cần người làm việc

Sở Chớp-bóng ở phủ Toàn-quyền, số 156, đường Quan-thánh, Hanoi, cần một người làm máy điện thực giỏi và phải biết cả văn máy chiếu-bóng nữa.

Tiền lương sẽ định theo công-việc làm. 2239

Sữa hộp tốt nhất hạng

Bản hiệu mới tìm được một nhà người Đại-Pháp buôn bán chắc chắn, có một thứ sữa đóng hộp, còn giữ được nguyên chất sữa tươi.

Thứ sữa này, ít đường, mà như thế thời tốt lắm, vì dùng sữa hộp, mà nhiều chất đường, thì người mua phải thiệt-thòi lắm lắm.

Vả sữa lắm đường, mùi trắng bệch, ngoại giá chẳng thêm ích gì.

Mua sữa nên chọn thứ còn váng mỡ, tức là chất crême còn nguyên chất chưa mất, và phải xem giấy dán ngoài hộp có biên rõ, sữa còn nguyên chất hay không (lait non-écrémé). Mọi người đều công-nhận, váng crême làm cho sữa có mùi vàng, chất sữa mùi vàng-vàng, ấy là thứ tốt nhất, nên dùng hơn cả các thứ khác.

Muốn thử thì rất là dễ, chỉ dùng một lượt khác biệt, vị nó thơm tho, không pha chất gì khác vào. Nguyên sữa đặc lắm, sau khi ăn, vẫn còn hương vị, ai đã dùng nó lại muốn dùng mãi. Muốn mua khỏi nhầm, hãng nhận hộp sữa nào có dấu *« đầu con bò »* in dưới chữ LA FAVORITE.

Bản-hiệu có gửi bán thứ sữa ấy ở hiệu Hock-guime-Seng, 55 phố hàng Bát-cũ, Rue Vieille des Tasses, tại Hanoi, để các ngài lại mua được tiện. Bản-hiệu lại bán nói giá, để chiêu khách.

Kính-cáo
Pharmacie MONTÈS
54, Rue Paul-Bert,
HANOI

quang-Tộng người làng Hoàng-nê bắt được 2 cái ô Nhật bản của nhà khổ-chủ với mấy cái giáo mác.

Thìa khóa két đi đâu ? — M. Trần-trung-Trương thầu khoán trình sở Cẩm rằng có để ở bàn giấy một cái thìa khóa tủ sắt với một cái giây bằng vàng nặng một lạng, không có ai lạ ra vào mà mất.

Thợ xẻ bất lương. — Tên Luận là thợ xẻ đồng tình với tên Việt là cu-li xe, hồi 4 giờ đêm hôm mồng 7 rạng mồng 8 tây lấy cắp của M. Trần-trung-Trương 1[illegible] tấm gỗ lim đem về làng Đặng-xá May có người biết mách, lập tức đi báo sở cảnh-sát cho đi tầm nã ngay, đến 5 giờ sáng thì bắt được cả người lẫn gỗ ăn cắp.

Vũ-năng-Tĩnh lai cảo.

TUYÊN-QUANG

Đá bóng thi. — Hôm 14 Janvier hội quan binh đá bóng với hội A. S. F. A. là hội của các ông chức sự và các học-sinh trường Canh-nông, đúng 16 giờ ông Lambert là người trọng tài (arbitre) thổi còi, hội A. S. F. A được đá trước, quả bóng lên cao xuống thấp, bên nọ sang bên kia, người đá bóng chanh cướp nhau nom thực là ngoạn mục, nhưng mà bên hội quan binh vẫn kém thế lực hơn, phần nhiều quả bóng không mấy khi lọt sang được đến bên khu đất 18 thước của hội A. S. F. A Đúng 45 phút còi thổi cho hai bên nghỉ để uống nước giải lao, thế là không bên nào được thua cả.

Về sau này hội quan binh thua luôn hai lần. Hội quan binh có hai ông đội tây đứng arrières, một người linh goal và 3 người đứng demis. đá bóng khéo lắm. Hội A. S. F. A. được sàn sàn đều sức cả, như ông Vượng, ông Thư (arrières) và ông Trích giữ goal nhanh nhẹn lắm. Còn các ông avants và demis có mấy ông lừa bóng ít ai tranh được, như ông Lâm, ông Huệ ông Tín, ông Cửu đã được nhiều người khen.

Được buổi ấm trời các quan Tây Nam, các thân hào trong hàng tỉnh không ai nỡ bỏ phí lời mời, lại chứng kiến đông lắm, quan chánh Công sứ và quan Tư coi đạo binh tỉnh Tuyên làm chủ tọa.

Đến chủ-nhật sau cercle Sâm-an có lẽ mở cuộc thi đánh quần (match de tennis). ta sẽ lại được dịp tiêu khiển đi xem mấy cái vợt thuần tài (fines requettes) của hội viên

K. lai cảo

VIỆC KINH-ĐÔ

Thăng thưởng. — Ngày 31 Décembre 1922 quan Khâm-sứ Trung-kỳ đã ký tờ nghị định thăng thưởng những viên chức tòng sự cùng chánh-phủ Bảo-hộ có tên như sau nầy kể từ ngày 1er Janvier 1923.

Ngạch Học chánh

a) Lên nhị hạng giáo học : M. Lê-nguyên-Lương

b) Lên tam hạng giáo học : M. Trần-Kinh, Tả quan Diệm.

c) Lên tứ hạng giáo học : MM. Bùi-khắc-Ninh, Thái-thúc-Hoành, Ưng-Nhung, Phạm-v Thuận, Lê-Tỉnh.

d) Lên ngũ hạng giáo học : MM. Phạm-xuân Tưởng, Lâm-Hận.

e) Lên thất hạng giáo học : MM. Phan-Lộ, Lê-mạnh-Bích, Ng-hữu-Lữ, Trần-hậu-Vỹ, Ưng-Lan, Ng-như-Ngọc, Ng-Trang, Tôn-thất-Quyền, Ng-quan-Cư.

f) Lên lục hạng trợ giáo : MM. Trương-đình-Cẩn, Nguyễn-xuân-Hy, Huỳnh-Cang, Nguyễn-văn-Luân, Ng-v-Tánh.

g) Lên thất hạng trợ giáo : MM. Trương-đình-Minh Khổng-văn-Vân, Đặng-như-Ky, Lê-xuân-Vinh, Ng-hữu-Tự, Ng-Hùng, Ng-hữu-Ky, Ng-Hoàng.

Ngạch Y-chánh

a) Những có đỗ có bằng cấp :

Lên ngũ hạng có bằng cấp : Lê-thị-Sang, Ng-thị-Hy. khán-hộ.

1· Lên nhị hạng quản khán-hộ : MM. Lê-v-Lao, Phạm-v-Bích, Trần-thế-Sang Ng-hữu-Bồ, Lê-hữu-Thục, Ng-Nghĩa.

2· Lên tam hạng quản khán-hộ : Ng-v-Như, Cung-quang-Khát, Lê-trung-Kiêm, Dương-tấn-Phang, Ng-v-Thêm, Hoàng-duy-Phiên, Ng-thúc-Siêu, Ngô-v-Thái, Ng-thua-Thuyết.

…Nguyễn, Ng-v-Mậu, Ng-duy-Bội, Phạm-duy-Kiến, Ng-da-Tự, Đoàn-văn-Du, Lê-Viên, Bửu-Tuyến, Phạm-đình-Tư, Châu-văn-Vinh, Lê-ngọc-Ngôi, Đỗ-Quế, Lê-đình-Quan, Trương-đình-Huy, Tôn-thất-Cẩn, Lê-đình-Thuận, Ng-v-Nguyên, Nguyễn-bá-Sát, Trần-đức-Kế, Ng-v-Tâm, Ưng-Diên, Lê-quang-Xuân, Lê-duy-Quát, Võ-khắc-Xương.

c) Nữ khán-hộ :

1· Lên nhị hạng quản khán-hộ : Bùi-thị-Thọ, Nhiếp-thị-Đính.

2· Lên nhứt hạng nữ khán-hộ : Ng thị-Huyên, Trần-thị-Tự, Ngô-thị-Danh, Công-tôn nữ-thị-Hy.

3· Lên nhị hạng nữ khán hộ : Jeannette Tín.

4· Lên tam hạng nữ khán-hộ : Nguyễn-thị-Hay, Phạm-thị-Huệ, Thái-thị-Huyên, Nguyễn-thị-xuân-Hương, Ng-thị Khanh, Marie Jeanne, Võ-thị-kim-Phụng, Nguyễn-thị-Chính.

VIỆC TRUNG-KỲ

TOURANE

Chi hội Công-thương Đồng nghiệp đã lập thành. — Ông Ưng-Hạ, thư-ký hãng Fiand et Cie làm chức tạm thời hội trưởng của chi hội Công-thương đồng-nghiệp, đã đạt tờ chu tri mời cả các viên tùng sự trong công thương giới, đến ngày 7 Janvier tựu tại nhà ông để bàu cử một phòng trị-sự trông nom công việc cho hội.

Sáng hôm ấy, các ông lần lượt tự hồ 9 giờ cho đến 11, tụ họp đông đúc, kể cả số người hiện diện và khiếm diện có hơn năm mươi, đủ cả người Trung-Bắc lưỡng kỳ tùng sự trong các hãng công nghệ, thương-mại và các công sở nhà nước.

Đại hội-đồng định rằng lần nầy hãy tạm bàu lấy một phòng trị-sự trong hạn sáu tháng mà thôi, hết hạn ấy sẽ bàu lại theo điều-lệ của hội, vì mới nhứt sơ hội hợp các hội viên chưa quen biết đủ mặt có lắm ông chỉ hay bàu cử cho những người thường nghe tiếng hoặc là thường đi lại giao thiệp với mình, như thế e sự bàu cử không được rành lắm.

Ông Tôn-thất-Cẩn, (Đông-pháp ngân hàng) phó hội trưởng, thứ nhì.

Ông Ngô-quí-Dị, (hãng Fiard) chánh thủ quĩ

Ông Bửu-Kiên, (hãng Vôi Long-thọ) phó thủ quĩ.

Ông Trần-như Bích, (tòa Đốc-lý) chánh thư-ký.

Ông Ưng-Thiệp (hãng Fiard) phó thư-ký.

Ông Phạm-hữu-Thứ, (hãng Dầu-hỏa) kiểm-sát.

Ông Phan-duy-Niệm, (công-ty Hải-thuyền) kiểm-sát.

Còn năm chức vấn tấn ủy viên : ông Ng-v-Tùng, hội-đồng thành-phố ; ông Võ-minh-Huy, chủ hàng café ; ông Hồ-v-Phát, hãng Dầu-hỏa ; ông Lưu-quang-Hòa, Đông-pháp ngân-hàng và ông Lưu-quang-Vinh, nhà hàng Marin.

Đến 12 giờ rưỡi, hội đồng giải tán.

Chuyện Bực Mình

Chắc các ngài muốn tiện thì mới mua cây bút máy để trong mình, như khi có việc vội muốn biên vài chữ lại bị tắc không ra mực thực Bực MÌNH, cũng có thứ khi biên phết mực chỗ này vết chỗ nọ vô ý gẫy ngòi thì hẳn cũng Bực MÌNH. Nhiều thứ hễ đóng thì dập mực ra tay nào rỏ xuống giấy phí công mất việc ai chẳng Bực MÌNH, vừa rồi mua mực chúng tôi đích mục thấy lắm ngòi bút cắm trong túi mà mực dây lấm áo đã đưa thợ giặt tẩy cũng chẳng sạch, chắc hẳn cũng Bực MÌNH, vả lại bút máy là của đáng tiền mua rồi không tiện để lại cho bạn lại tây cho ông bạn cũng Bực MÌNH, có việc muốn dùng vội vàng đi mua bất phần xấu tốt về dùng vài bữa, ngòi yếu vướng giấy, biên không sướng bằng cái của người, cũng là một sự Bực MÌNH.

Vậy chúng tôi mong rằng các ngài trước khi mua bút xin quá bộ đến xem thứ bút của Bản-hiệu, chúng tôi xin sẵn lòng hầu tiếp, vì trong những sự tiện dụng không thể nói hết được. Có sẵn catalogues để tiện cho các ngài ở xa in RẤT MINH BẠCH.

Chúng tôi chắc rằng đã dùng thứ bút của Bản-hiệu thì tránh khỏi mọi sự Bực MÌNH, trước khi chúng tôi chưa đại lý thứ bút này đã bị nhiều lần Bực MÌNH, nên nay xin giới thiệu các ngài dùng cho khỏi Bực MÌNH. Tên nó gì? Chính là thứ bút máy [illegible].

Giá bán. — Nº 1 : [illegible]$50 — Nº 2 : 6$00

Bán tại TONG-YUNE-TAI.

49, phố hàng Ngang, Hanoi

2024

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài duyệt-báo biết rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các liệt quí ông nào mua thì gửi tiền cho hẳn không có tiền gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. — Mua báo thì tính từ rằm hoặc mồng một tháng tây trở đi cho gọn.

có cơ-quan hô-hấp thường xảy ra nhiều, vậy phải cẩn-thận lắm lắm mới được. Thực thế, chẳng nói thì ai nấy cũng biết rằng bệnh ho thường mà không chữa cho cẩn-thận, thì nguy-hiểm thế nào. Cái bệnh ho-lao xảy ra ở xứ này nhiều, mà rất là nguy-hiểm, năm nào cũng làm hại đến hàng vạn con người, ấy nó vẫn rình luôn ta đấy. Muốn tránh khỏi bệnh ấy, thì phải làm sao cho phổi được mạnh khỏe. Mà muốn làm cho phổi mạnh khỏe một cách tiện diệu hơn cả là dùng thứ thuốc :

Cachets du Docteur NOFAL
(0$95) một hộp

Thuốc ấy mỗi ngày dùng hai cachets, trước mỗi bữa cơm uống một cachet, thì thấy kiến hiệu lạ lùng.

Nếu phổi mình không được khỏe, không chịu được ấm được lạnh, thì nên dùng ngay thứ thuốc :

Le Sirop Nofal au Thiocol

Thì không còn lo sợ gì nữa.

Thuốc ấy nhiều ông lang đã dùng thì chữa được nhiều người khỏi lắm. Giá thuốc ấy là 0$90. Hai thứ thuốc thần diệu nói trên này, hiện nay ở nhà M. CHASSAGNE bào chế phố Paul Bert, số nhà 59, ngay cửa Gô-đa, có bán, và đến đây muốn hỏi-han điều gì về thuốc ấy cũng được. 2057

ĐỨC-LONG

Số nhà 90, phố Mã-mây Hanoi (Tonkin)

Hiệu tôi có bán đủ các thứ bao, bao gai, bao cói, đay, gai tây, dây đay ta, cùng các thứ dầu ta, các thứ hạt làm dầu, các thứ khô dầu để nuôi súc vật và bón cây, bón ruộng, cùng lẻ đủ các đồ sắt làm xe và cuốc, xẻng, búa, rìu và các thứ sơn-tây, các thứ đanh, vân vân.

Xin qui-khách chiếu cố cho, hiệu tôi xin tính giá phải chăng không dám ăn lãi nhiều.

ĐỨC-LONG-HIỆU
cẩn-bạch.

NHÀ-ĐẺ MỚI

70, Phố Hàng-Đồng, Hanoi

Nhà Đẻ quan Docteur PAUCOT có 60 buồng, sạch sẽ, tĩnh mịch, đèn máy, đồ dùng như phòng khách Ô-tên, có người hầu hạ nước nôi, giặt-giũ, và phát áo lọt lòng, sữa, chai nước nóng, cái, và có tã, có xiêm.

Sự trông nom lại có hai bà Sages-femmes đã từ chức rồi là bà Phạm-thị-Lý và bà Ng-thị-Yến ở hẳn trong Nhà-Đẻ hàng Đồng để đỡ đẻ và tiếp đãi các bà, mà tôi ngày nào cũng lên thăm bắt mạch khai đơn cũng không lấy tiền. Bà nào muốn tiện mới về đỡ ở nhà cũng được.

Ai băng huyết, tiểu sản, huyết bạch, hiếm hoi, muốn chữa để vào chữa cũng được (nằm riêng). Xin mời lại xem và hỏi cách thức.

Mỗi bà một buồng, 10 ngày. 6$00
Mỗi bà một buồng, 10 ngày. 10.00
Mỗi bà một buồng, 10 ngày. 15.00
Mỗi bà hai buồng, 10 ngày. 20.00

Ra vào tự do

2557

được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chấn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố,

2045 HẬU-THỊNH kính cáo.

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui-khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhỡ mà làm ra không đỡi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ :

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính,
ED. MONTÈS,
54, Rue Paul Bert, Hanoi.

CÁC CUỘC ĐI XEM
SẤN-NHIÊN

Tối thứ ba :
ANH - THƯ TUYẾT HẬN

Tối thứ tư :
NGƯỜI DƯƠNG-GIAN
CHƠI MIỀN ÂM - PHỦ

Những tích này diễn rất vui trò, bản rạp xin diễn lại, để hiến các qui-khách.

CINÉMA PALACE

(Nhà chiếu-bóng lớn phố Paul-Bert)

Tuần lễ từ thứ tư 17
đến thứ ba 23 Janvier 1923

Ba buổi ban ngày thứ năm và chủ nhật chớp từ 5 giờ chiều, thứ bảy chớp 5 h. 30

CHƯƠNG-TRÌNH

THỜI-SỰ « ÉCLAIR »
Các việc lớn trong thế giới

CÔ BENGALI
Mary Pickford đóng trò
Hài kịch chia làm 4 hồi

Nghỉ

CÔ BENGALI
Chớp nốt hồi thứ 3, 4

CHARLOT MÊ NGỦ
Hài-kịch rất buồn cười chia làm 2 hồi

TUẦN LỄ SAU SẼ CHỚP :
PHƯƠNG TÂY

Ngày nào cũng có nhạc, chỉ trừ tối thứ hai và chiều thứ bảy

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thư đòi hỏi bản-quán, thì cho biết cái số in ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quấn ấy, để cho người làm dễ tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay ký tên viết tắt, hoặc thảo quá, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết ai mà trả lời.

Hội Khai-trí tiến-đức mở cuộc đấu-xảo mỹ-thuật

Hội Khai-trí tiến-đức định mở một cuộc đấu-xảo mỹ-thuật [illegible] cho các nghề khéo nước Nam chấn-hưng lên và giữ [illegible] vẻ rõ, đẹp của các tay thợ giỏi [illegible] xưa.

Cuộc đấu-xảo này là đấu-xảo các mỹ-nghệ có [illegible] dụng, vì Hội Khai-trí tự nghĩ rằng vẽ cái kiểu nhà đẹp, chế cái đồ dùng khéo, cũng thuộc về mỹ-thuật như chạm pho tượng hay là vẽ bức tranh vậy. Thế nào gọi là mỹ-thuật ? Mỹ-thuật là chế ra một cái đồ gì phải sáng nghĩ cho thành-thực, phải diễn tả cho khôn khéo, phải định cho rõ ràng đồ ấy dùng để việc gì và chế tạo làm sao cho xứng đáng với việc ấy, lại phải kén chọn cái vật liệu gì mà làm cho được thật xứng-đáng. Nói tóm lại thời một cái đồ gì, muốn cho có thể gọi được là đồ mỹ-thuật, phải làm thế nào cho không thêm không bớt được tí gì, nếu thêm hay bớt thì nó giảm mất cái hình-dung ý-tứ đi. Bởi thế nên chớ tưởng rằng cứ tô-điểm nhiều là đẹp đâu, thường có khi làm rậm nét quá lại mất cả cái vẻ điều-hòa mà làm giảm mất tinh-thần đi.

Tuy Hội Khai-trí định mở riêng cuộc đấu-xảo này cho những tay thợ khéo trong nước, nhưng không phải những tay mỹ-thuật đại-gia không được dự và những bức họa, những pho tượng không nhận đâu. Nhưng Hội thiết nghĩ rằng đời nào cũng vậy, nước nào cũng vậy, gây nên một nền mỹ-thuật có đặc-sắc phần nhiều là ở công-phu những thợ-thuyền mà ra. Thử trông xa nhìn rộng ra các nước Đông Tây, mà xét xem những đời mỹ-thuật rất thịnh, có phải phần nhiều là gốc ở các nghề thực-dụng trong dân-gian không ? Vậy thời cuộc đấu-xảo này phải lựa lọc lấy những đồ giản-dị dễ coi, nhưng hình-thức phải cho công-xảo và phải cho thiết-thực với sự thường dùng. Ở Bắc-kỳ ta cũng như ở Đại-pháp và ở các nước, lúc đầu bao giờ cũng phải lựa-lọc như thế. Vậy thời nào là những tay thợ khéo trong nước, nào là các ông cai ông phó các nghề, nên gắng sức mà chấn hưng cho các mỹ-nghệ ở xứ này ! Nên tỏ cho bọn tân-tiến sau này biết rằng : *nhất nghệ tinh nhất thân vinh*, và ở đời không gì qui bằng làm được cái đồ hay đồ khéo.

Ngày nào mở đấu-xảo và kỳ-hạn bao nhiêu, sau này Hội sẽ công-bố, nhưng hiện nay ai muốn đấu-xảo và định đấu-xảo gì, xin cho Hội biết trước, hoặc có hỏi han gì xin cứ viết thư cho Hội.

Hội Khai-trí thông-báo

SÁCH LUẬT MỚI

Quan phó Binh-lương, *A. Dejean de la Bâtie*, giáo-sư trường Cao-đẳng Đông-Pháp, mới soạn một bộ luật mới sau này :

1° QUỐC TẾ CÔNG PHÁP (Droit international public) giá. 8$00
2° QUỐC TẾ TƯ PHÁP (Droit international privé) giá. 8$00
3° HÀNG HẢI PHÁP LỆ (Droit maritime) giá. . . . 8$00
4° THƯƠNG LUẬT HỌC (Droit commercial) giá. . . . [illegible]$00

Mấy bộ sách luật này, bản-quán đã giới thiệu ở số báo ngày 25 Septembre trước.

BÁN TẠI BẢN-QUÁN

CAFÉ, RESTAURANT
HOTEL DES COLONIES

TRUNG-BẮC KHÁCH-SẠN

Chính-quán lại phố hàng Trống, số 80 ngay cửa Nhà-Thờ
Phụ-quán có vườn hoa rộng rãi, ở số 68 cũng phố ấy.

Đủ các cách tiện-lợi và lịch-sự theo lối ăn ở của người Âu-châu

Ban-sạn thừa tiếp các qui-khách Tây-Âu và Đông-Á cũng một cách bình-đẳng, mà lại để tùy ý cho các ngài, người Nam-Việt hoặc người Trung-hoa, muốn ăn, ở, hoặc uống rượu chỗ biệt-tịch cũng được, và cũng một giá tiền.

Phụ-quán cũng có giây nói trực tiếp với chính-quán [illegible]

MÙA MƯA

SẮP MỞ

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại Học Cornell)

và các thứ
Mũ, Khăn-quàng-cổ
(Foulards en laine)
vân vân...
2078

2056
PACHOD Frères & Cie LYON

EAU DE COLOGNE MONTÈS
Chai lớn : 1 litre . . . . 3$55
Chai nhỏ: 1/2 litre 1.80
Chai nhỏ: 1/8 litre 0.55
Hàng chai nhỏ này có đánh thứ nội riêng để vậy ra thùng giới thiệu

HIỆU BÀO-CHẾ VÀ LỤC-HỢP
CHẾ THUỐC CHO NGƯỜI ĐẠI-PHÁP VÀ NGƯỜI AN-NAM
Ed. MONTÈS
Quan Bào-chế hạng nhất, Hà-nội, phố Paul-Bert, số 54

GIỞ VỀ GIÀ
thì thường hay váng đầu, tức hơi, chóng mặt, luôn luôn, đau thận, đi táo, hay mệt và khó chịu trong người. Lúc bấy giờ thì những chứng tụ máu lại càng hay có. Khi ấy nên uống thuốc điều hỏa mà các lương-y ai cũng cho là công-hiệu. Thuốc ấy là :

Dépuratif Richelet

rất công-hiệu trong những bệnh đã kể trên này. Dùng nó thì kinh-nguyệt điều hòa, không làm đau đớn gì cả. Thuốc này lại rất hiệu trong những bệnh sau này : đau xương, tụ máu ở các huyết-quản và các tiểu-bệnh ngoài da như là hắc-lào, mụn con các nốt mẩn, vân vân. Thuốc này bán ở các hàng lục-hợp to và các hàng thuốc vặt.

Bao giờ cũng công hiệu

華 PAO-VA 寶
28, Phố Hàng Bồ, Hanoi
東京河內行蒲街門牌廿八號

Chúng tôi có lời kính trình các qui-khách biết rằng chủ trương của chúng tôi là để chiêu khách, cho nên không những là bán giá thật rẻ, lại còn càng ngày càng thêm hàng lên cho đủ mọi thức, không kể những đồ vàng bạc thường dùng, chúng tôi lại có buôn ở bên Hồng-kông và Shanghai những đồ trân châu, hổ phách, ngọc thạch, nói tóm lại là đủ các thứ thứ thức rất quí, đồi cổ, lối kim mà ngày nay ở cõi Việt-Đông đang quen. Chúng tôi lại có bán cả mọi thứ đồ sứ Giang-tây như là lọ, bát, tứ bình bằng sứ, vân vân.

Cũng kỳ tàu vừa rồi, bản-hiệu lại mới thỉnh thêm được giăm ba tay thợ khéo ở bên Tàu sang, nào là thợ kim-hoàn, nào là thợ chữa các thứ đồng-hồ. — Xin các qui-khách chiếu-cố cho thời chúng tôi lấy làm cám ơn lắm. Các ngài đến xem, chúng tôi cũng xin nghênh tiếp một cách rất lịch-sự.

PAO VA
Bijoutier, n° 28, Rue des Paniers, Hanoi

·XE Ô-TÔ

Xe máy êm lắm, chỉ trông thấy chạy mà không nghe tiếng máy chạy.

Xe ô-tô **MORS** *thứ mới chế, chạy 12 Mã-lực.*

Thứ xe này là thứ chính của nước Pháp chế ra đã lâu. Làm rất cẩn-thận, rất giản-dị. Đi xe ấy không phải chữa bao giờ, không phải phiền bực bao giờ.

Có một cái xe ô-tô hiệu **MORS** *thì không bao giờ phải nhờ gì đến những nơi xiêng có chuyên-môn nữa.*

Qui-khách nào muốn tiện lợi thì nên mua xe ô-tô **MORS**.

Muốn thử cứ đến hiệu ông **ROGER GUIONEAUD** *ở Hanoi phố hàng Giò (Boulevard Gia long) số nhà 30 mà thử.*

Cả Đông-Pháp chỉ có hiệu ông được nhận bán thứ xe ấy thôi.

CAO RĂNG
萬春牙膏 立卽拔毒止痛 殺虫牢牙固齒

Thuốc Cao này thơm tho trong sạch khó giáo, ngậm khỏi đau răng, sâu răng, cam răng; răng lung lay ngậm thì vững lại, bán tại hiệu Vạn-Xuân-Đường, số 211, phố Tiền-an, tỉnh Bắc-ninh (Tonkin).

Song liệu mỗi phiến giá. . . 0$20
Đơn liệu mỗi phiến giá. . . 0 10

Các hàng tạp hóa và các hàng bào chế các tỉnh hiện đã nhiều nơi mua buôn để bán lẻ, ngài nào muốn mua buôn xin gửi thư lại. Các nơi đã ấn định có bán hộ như sau này: hiệu *Mạc-Đình Tư* số 136, phố hàng Bông, Sở bán báo lẻ số 63, phố hàng Bông, nhà in *Đông-kinh ấn-quán* số 82, phố hàng Gai, hiệu *Vĩnh-Lợi-Vinh*, số 69, phố hàng Bồ hiệu *Hạnh-Nhân-Đường* số 61, phố Phúc-kiến, hiệu *Vĩnh-Xương* số 27, phố Hà-trung, hiệu *Quảng-Lợi* số 23 và hiệu *Bảo Hợp* số 27, phố Chợ nhuộm Cũ, hiệu *Phạm-xuân-Trung* số 62, phố hàng Bạc, hiệu *Vĩnh-Hợp-Thành* số 119, hiệu *Hạnh-Hòa-Đường* số 127, và hiệu *Anh-Hòa-Đường* số 131, phố hàng Buồm, hiệu *Phượng-Đình* số 108, phố Cầu gỗ, Hanoi, hiệu *Hợp-Hing-Long* số 23, phố khách Haiphong, hiệu *Quảng-Lợi-Ích* số 26, phố hàng Song và hiệu *Hoa-Sinh-Đường* số 167, phố khách, Nam-định, hiệu *Đức-Phong* số 166, phố Đông-thị, Hải-dương, hiệu *Phúc-Hưng* bán tạp hóa tỉnh Phúc-yên, hiệu *Vạn An* phố Yên thái tỉnh Yên-bay, hiệu *Đức-tường* phố Việt lợi tỉnh Việt trì hiệu *Hưng-tường* nhận đứng bán buôn các thuốc hộ bản hiệu ở số nhà 52, phố Phúc-kiến Hanoi, các nơi kể trên có bán hộ cả thứ thuốc thấp sơn ngoài và các thứ cần dùng khác nữa, đều công hiệu cả. Bản hiệu hiện nay có bầy bán các thuốc ở Hội-chợ gian số 89, giẫy E. Xin các qui-khách nhận lâm quang-cố, bản-hiệu xin cảm bội vô cùng.

2038

Vạn-xuân-đường, cẩn khải.

泰 NAM-THÁI 南
26, Quai Clémenceau, 26
(Tức là phố Bờ-sông, số nhà 26)
HANOI

Hiện tôi có bán gỗ lim cây, gỗ phiến, gỗ gụ, gỗ tạp và các thứ xẻ sẵn thành-khí, có cả bàn ghế làm sẵn bán và có gạch xây tường. Hàng tốt, giá xin tính phải.

NAM-THÁI
Kính-cáo.
2021

NHÀ TẮM VỆ SINH
45, Rue du Lac, Hanoi
(Phố Bờ-hồ, số nhà 45)
2099

Nhà Bán-đồ « TẦM-TẦM » Hà-nội ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

ĐỌC CHO KỸ CÀNG — MẠNH YẾU Ở ĐÓ
MẤY LỜI DẶN RẤT CÓ ÍCH

Phàm hễ lao tâm lao lực, sáng ngày ra vừa ngủ dậy đã thấy mệt rồi, ăn không thấy ngon, chân tay như chân tay mượn. Nếu vậy thì nên uống ngay thứ rượu bổ của Khuất-thần thị.

VIN RÉGÉNÉRATEUR DU Dr. J. K. WATSON

lập tức người thấy khỏe lại.
Mỗi chai litre **2$50**

Con-nít không thấy lớn, [illegible] lẻo khẻo, chân tay như [illegible], không nổi người, da xanh, mình cam một mẩy thủ-thủ không hơn hé, như vẻ thì nên mua ngay cho nó uống thứ thuốc.

SIROP IODOTANNIQUE PHOSPHATÉ SPÉCIAL

Thứ thuốc này chế một cách đặc biệt kĩ càng tại bản dược phòng. Dùng một chai litre nó tốt bằng năm chai lít dầu gan cá (huile de foie de morue). *Mỗi chai litre* **2$00**

[illegible] ngoài da, chân tay xi-xi và lở [illegible] trong máu có chất độc, nên [illegible] thuốc giải-độc

DÉPURATIF SENSAL

Thuốc này trị được tiệt các chứng hắc-lào, lở, ghẻ, di đường-tiết, khỏi mạch máu (nổi gân xanh).

Giang-mai mới phải hoặc phải đã lâu rồi, dùng thuốc này cũng tốt lắm.

Mỗi chai nửa litre **1$50**

Nên đến hàng thuốc ông CHASSAGNE là quan bào-chế hạng nhất, ở số 59, Phố Paul Bert, ngay cửa hiệu Gô-đa, ai yếu đau đến đó sẽ có đủ thuốc dùng.

NGÀY NÀO CŨNG CÓ XE THƠ CHẠY
Công-ty PHẠM-VĂN-PHI

ĐƯỜNG YÊN-LÝ ĐI CHỢ HIẾU
Ở ga *YÊN LÝ* chạy hồi 8 giờ rưỡi sáng sau chuyến xe lửa thứ nhất ở Bến-thủy và ở Vinh ra.
Ở *CHỢ-HIẾU* (Phủ-Qui) đi hồi 1 giờ chiều đến ga Yên lý vừa kịp chuyến xe lửa về Vinh và Bến-thủy.

Auto-Postale

ĐƯỜNG VINH VÔ HUẾ
Ở *VINH* đi hồi 4 giờ sáng đến Đông-hà vừa kịp chuyến xe lửa vào Huế.
Ở *ĐÔNG HÀ* ra hồi 8 giờ sáng [illegible] khi chuyến xe lửa thứ nhất ở Huế ra.

Công-Ty chúng tôi xin trình qui-khách biết rằng : kể từ mồng năm tháng giêng tây này, ngày nào chúng tôi cũng có xe chạy chở thơ và hành-khách ở ga Yên Lý về Phủ-Qui và Phủ-Qui ra ga Yên-Lý. — Ở Phủ-Qui có 3 phiên chợ Hiếu buôn bán sầm uất lắm. các qui-khách buôn bán ở đây đi lại có hàng-hóa gì xin cứ giao cho bản-ty chở, tính giá phải chăng.

Các qui-khách đi lại đường Vinh-Đônghà nên đi xe thơ thì được cẩn thận hơn, nhưng khi lấy vé nên có ý kẻo lầm đi vào xe khác. Muốn khỏi sự lầm ấy, xin liệt qui khách đánh giây thép trước cho bản ty. Hễ khi bản ty nhận được giây thép sẽ cho xe ra đón hay là cho người nhà đi đón.

Đường Yên-Lý đi chợ Hiếu thì đánh giây thép ra PHẠM-VĂN-PHI Yên-Ly gare; mà đường Vinh-Đông-Hà thì đánh giây thép cho PHẠM-VĂN-PHI Đông-hà gare.

2012

số 47

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

(Bộ này cũng tiếp theo sự-tích Mạnh-lệ-quân, của Hương-diệp phu-nhân là một nhà nữ-sĩ thuở xưa soạn ra. Soạn theo lối đàn-từ, nay xin dịch thành văn xuôi để hiến các đọc-giả.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Bấy giờ bàn đến việc tu-bổ quốc-sử. *Doãn-thượng khanh* hỏi về các kinh điển của nước *Cao-ly* trước, kẻ thì ngây-ngô, cứ ngẩn mặt ra mà nhìn, kẻ thì khoe khoang, nói nhiều những câu hoang-đường vô cứ, cũng có kẻ hơi am-hiểu văn-lý, trả lời được một đôi câu.

Doãn-thượng-khanh chỉ bảo trước sau, chia ra từng tiết từng đoạn, mọi người nghe nói, ai nấy đều kinh-sợ mà tán phục là một bậc thiên-tài. Chúng tự biết mình học thiển trí sơ, nay được gặp *Doãn-thượng-khanh*, thì lấy làm mừng rỡ.

Bỗng thấy một tên gia binh đến gần quì xuống mà sẽ bẩm với *Doãn-thượng-khanh* rằng :

— Dạ dám bẩm quan *Doãn* thái-sư! còn là *Tô-thành*, có một việc riêng muốn bẩm bạch.

Doãn-thượng-khanh vẫn biết *Tô-thành* là một người cẩn-thận xưa nay, nay thấy mật-bẩm như vậy, mới ngảnh đầu lại bảo tả hữu lui ra, để cho *Tô thành* nói. *Tô-thành* đến gần mà sẽ bẩm rằng :

— Dạ dám bẩm quan thái-sư! từ khi *Hùng* quốc-cữu vào cung, tôi vẫn hàng ngày đến chỗ cửa cung, dò-la bọn nội-giám. Trong bọn nội giám có một người tuổi già tên gọi *Trương thuận*. Nguyên người Trung-hoa, khi trước theo *Nam-kim* nữ-chủ sang tới đây sung vào hàng túc-trực, nhưng nữ-chủ không tin dùng. Đến nay đã hơn 20 năm, vẫn bần cùng khổ sở. Tôi có tặng cho hắn 4 tấm lụa và 100 lạng bạc, lại xin nhận hắn làm nghĩa phụ thì hắn mừng-rỡ bội phần, đãi tôi rất tử-tế. Có khi vui chuyện, hắn nói cho tôi được biết rằng *Nam kim* nữ-chủ rất có lòng yêu-mến *Hùng* quốc-cữu.

Nói đến đấy thì *Tô-thành* lại rỉ tai bẩm nhỏ hồi lâu, rồi lại nói :

— Hôm đầu *Nam-kim* nữ-chủ để *Hùng* quốc-cữu ngủ tại « *Tam-hữu đồng tâm-đình* » cho 4 người ngoại-sủng vào hầu-hạ, không biết quốc-cữu nói thế nào mà 4 người ngoại-sủng đến nửa đêm đều phải lui ra cả. Hôm sau lại cho 4 tên cung-nữ vào thì quốc cữu cứ thắp đèn ngồi suốt sáng. nữ chủ không thể làm thế nào cho được. Độ này mới chịu để cho quốc-cữu ngủ yên một mình. Tôi đã hỏi dò đường-lối trong cung, định đêm hôm nay lẻn vào chỗ quốc-cữu ở, thử xem quang-cảnh ra làm sao.

Doãn-thượng-khanh nói :

— Chết nỗi! trong cung bao nhiêu quân canh-thủ, con vào thế nào nổi, không khéo mà bị chúng bắt được thì để tiếng xấu cho người Trung-hoa.

Tô-thành nói :

— Không hề chi! Chúng tôi đã có phép ngoại, xin thái-sư hãy ngồi đợi, chỉ độ quá canh ba, tôi sẽ đem được tin về.

Doãn-thượng-khanh gật đầu, rồi đêm hôm ấy ngồi đợi tin *Tô-thành*. Lại nói chuyện *Tô-thành* thắt lưng gọn-ghẽ, lấy vải trắng cuốn chân thật chặt. Lại phủ khăn trùm đầu, chỉ hở có hai con mắt. Canh ba đêm hôm ấy, lẻn đến cửa cung, trèo qua tường vào.

Khi vào tới nơi, trời tối như mực, chẳng có đèn đóm chi cả, chỉ văng-vẳng nghe ở trên lầu cao có tiếng người khóc. *Tô-thành* cứ theo lời dặn của *Trương-thuận* hôm trước mà tìm đường lối, lần mò cho đến một nơi đình-đài, sẽ đánh đá lửa lên soi, thấy có cái biển vàng đề 5 chữ « *Tam-hữu đồng-tâm-đình* »

Tô thành mừng-rỡ mà nghĩ thầm rằng : không biết có sao lại im-lặng như tờ, hay là *Hùng* quốc-cữu đã ngủ yên rồi, bây giờ làm thế nào mà cạy cửa vào cho được. *Tô-thành* này đã mạo hiểm tới đây, chẳng lẽ lại chịu về không hay sao, thôi thì cũng cứ liều chết cố sống mà vào mới phải.

Tô-thành nghĩ vậy, liền chạy đến bên cửa, cố sức đẩy mạnh một cái, hai cánh cửa bật ra, trông thấy phía trong có thắp ngọn đèn sáng rõ, mà *Hùng-khởi-phượng* đang ngồi xem sách ở bên cạnh cây đèn, vì cánh cửa ghép ván hai lần, cho nên đứng ngoài cửa không trông thấy ánh đèn sáng.

Hùng khởi-phượng thấy động vội-vàng đứng dậy. *Tô-thành* chạy thẳng vào tới nơi, rồi quì xuống đất mà bẩm rằng :

— Dạ dám bẩm *Hùng* quốc-cữu! Tôi là *Tô-thành* đây!

Hùng-khởi-phượng giật mình kinh sợ, ngắm nhìn thật kỹ, vội-vàng đỡ dậy, và mừng-rỡ mà bảo rằng :

— Ô hay! *Tô-thành* này! nhà-ngươi làm thế nào mà vào được đây, hay là ta chiêm-bao đó chăng!

Tô-thành gạt tay mà rằng :

— Chết nỗi! xin quốc-cữu chớ nói to tiếng.

Nói xong, liền rỉ tai mật bẩm mấy câu, lại đem một phong thư của *Doãn-thượng-khanh* đệ trình *Hùng-khởi-phượng*. *Hùng-khởi-phượng* mở xem, trong thư có mấy lời như sau này :

« *Đã mắc vào vòng, không nên*
« *nóng-nảy, chỉ cốt bền lòng gắng*
« *chí là hơn. Ta đã quyết chí thì*
« *không ai lay động nổi. Nên tùy*
« *cơ mà đợi thời, mới là trí-sĩ.*

Thư này gửi ngày bính-tý ».

Hùng-khởi-phượng xem xong, lẩm-nhẩm gật đầu mà sẽ nói rằng :

— Quan thái-sư nói chỉ phải! nhưng từ khi ta bị khốn ở đây, lòng ta căm tức kể sao cho xiết! *Tô-thành* ơi! Ngày nay nhà-ngươi vào đây, thật là một việc mạo hiểm. vì chốn cung-cấm này canh-thủ rất cẩn-mật, chẳng hay có sao nhà-ngươi vào tới đây lại không ai biết cả, thế thì cũng là có trời giúp mà thôi.

Tô-thành cười mà đáp rằng :

— Không phải trời giúp, nguyên là tôi đốt thứ muộn-hương, cho nên chúng đều ngủ say cả. Khi tôi mới vào khỏi cửa cung, nghe thấy ở trên lầu cao có tiếng khóc văng vẳng, tôi đã tưởng là quốc-cữu bị giam tại đấy, nhưng lại không phải.

Hùng-khởi-phượng cũng cười mà bảo rằng :

— Thuở xưa vua *Văn-vương* bị giam 7 năm, ông *Tô-vũ* bị giam 19 năm, *Hoàng-phủ kinh-vương* bị giam ở nước Phiên 3 năm, bây giờ ngoại-tổ ta (trỏ *Vệ-hoàn* là thân-phụ *Vệ-dũng-nga*) cũng bị giam tại đấy. Ta nay bị giam, dẫu không khổ-sở như các bậc tiền-nhân, nhưng mưa *Sở* gió *Tần*. khiến cho ta càng thêm chua-xót, biết làm thế nào?

Tô thành nói :

— Quốc-cữu muốn dặn bảo những gì, xin truyền phán mau mau kẻo muộn-hương cháy hết thì e chúng lại tỉnh dậy chăng!

Hùngkhởi-phượng nói :

— Nhà-ngươi ra nói với thái-sư bất-tất phải lo-ngại, ta dẫu không giỏi võ-nghệ, nhưng chỗ này cũng không dùng đến sự chiến-tranh. Thái-sư yên lòng mà tu-bổ quốc-sử, càng thêm biết được địa-dư nước *Cao-ly*.

(Còn nữa)

NĂM THỨ MƯỜI MỘT. — SỐ THỨ 1750   MỖI SỐ : 0$02   NGÀY THỨ TƯ 17 JANVIER 1923

Trung Bắc Tân Văn
中北新聞

ANNONCES